

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2025-983

1.10.2025

Protector Forsikring ASA

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Montør - hopp – båt til kai – hofteskade – arbeidsulykke – yfl. § 11 første ledd.

Forsikrede skadet hoften på arbeid i 2018. Arbeidsgiver opplyste i skademelding at skaden oppsto idet forsikrede prøvde å hoppe fra landgangen til kaia fordi han ikke skulle være med i båten, og at landgangen traff bena hans slik at han landet på kaia på venstre hofte. Foretaket avslo krav under henvisning til at skadehendelsen ikke kunne anses som en arbeidsulykke. Forsikrede beskrev senere at han mistet fotfeste da han skulle ta sats fra landgangen, og falt ned på betongkaia. Saken reiste spørsmål om hendelsen var å anse som en arbeidsulykke. Nemnda la på bakgrunn av de tidsnære opplysningene til grunn at forsikrede hoppet fra båten idet han så at landgangen var på vei opp, samt at landgangen traff forsikredes ben i forbindelse med hoppet. Nemnda la videre til grunn at hoppet forsikrede foretok var frivillig, og det at landgangen var på vei opp ikke var uventet for forsikrede. Nemnda fant derfor at hendelsen ikke kunne anses som en arbeidsulykke verken etter det markerte eller avdempede ulykkesbegrepet. Nemnda ga foretaket medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede skadet venstre hofte på arbeid 10.9.18.

Arbeidsgiver sendte skademelding til foretaket 10.10.18, og beskrev hendelsesforløpet slik:

Arbeidstaker skulle ned å få sendt utstyr fra (...) til (...) med (båter). Gikk ned på kaia og der lå det 4 (båter). Gikk om bord i en av dem for å spørre om denne gikk til (...). Da han var kommet ombord begynte landgangen og heises opp. Han prøvde å hoppe fra båten til kaia da han ikke skulle være med båten. Landgangen som var begynt å gå opp traff bena hans og han landet dermed på kaia på venstre hofte. Han mener at mannskapet på båten var vitne til hendelsen, ellers så han ingen andre. Han ble liggende på kaia, nedenfor båten, og ringte sin kollega som sto oppe på hovedkaia, da han ikke greide å reise seg opp. Kollegaen ringte så ambulanse. Ved ankomst sykehuset viste det seg at det var lårhalsbrudd.

I poliklinisk epikrise av 24.10.18 sto det:

Falt på venstre hofte 10.09., da han hoppet fra en båt, ifm arbeid, således yrkesskade. Rtg viste FCF ve. side, minimalt dislocert. Indikasjon for operasjon med olmedskruer. Pasienten ble operert 11.09.17 med lukket reponering og fiksering av frakturen med to skruer.

Kommer i dag til avsluttende 6-ukers kontroll med røntgen og bentetthetsmåling (da han har brekt den andre hofta tidligere). Røntgen viser fin stilling. Muskelstivhet og fremdeles noe hevelse over trokanterområdet, men ikke hatt smerter ved belastning. DXA viser ikke benskjørhet. Reaksjonsløst og tørt opr.arr.

Foretaket avslo krav om erstatning 17.10.18 under henvisning til at skadehendelsen ikke kunne anses som en arbeidsulykke etter yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Forsikrede sendte på nytt melding om samme hendelse 6.2.23. Under «Beskrivelse» fremgikk:

Yrkesskade godkjent av NAV. Opplever økende grad av senskader. Sterke smerter i hofte/rygg, i ro og i bevegelse. Påvist slitasje i de to nedre ryggskiver, og de små sideleddene nederst i ryggen ved CT-røntgen i november 2022.

Foretaket opprettholdt 2.3.23 tidligere avslag.

I kommentar av 29.1.25 beskrev forsikrede handlingsforløpet som at:

[...] Det er rett at jeg gjorde en frivillig handling da jeg i en stresset situasjon bestemte meg for å hoppe fra båten, det som ikke kommer frem er at landgangen som er hydraulisk øker veldig i hastighet i det jeg skal hoppe, dette medfører at fotfestet glipper og landgangen har kommet opp i en høyde på 2 meter da jeg faller på betongkaia, det er ikke et kontrollert hopp.

Forsikrede oppsummerte 20.3.25 på nytt hendelsesforløpet slik:

I denne saken er hendelsen beskrevet slik at skadelidte i en stresset situasjon, der landgangen begynte å gå opp uten at skadelidte så noen mannskap, bestemte seg for å hoppe tilbake på kaia. Den hydrauliske landgangen økte i hastighet da han skulle ta sats, han glapp fotfestet, og i en høyde av 1 til 2 meter falt han ukontrollert på betongkaia og landet på venstre hofte. Jeg kan ikke se at denne situasjonen gir grunnlag for tvil om at kravet til ulykkesmoment er oppfylt. Kravet er i hvert fall oppfylt når han falt, og ville sannsynligvis også vært det om han ikke hadde falt.

Forsikrede har i det vesentlige anført at han har krav på erstatning under yrkesskadeforsikringen, og at hendelsen 10.9.18 må anses som en arbeidsulykke.

Forsikrede viser til at han bestemte seg for å hoppe, men glapp fotfeste da han skulle ta sats slik at han falt ukontrollert på betongkaia. Skade i forbindelse med fall hører inn under kjernen i arbeidsulykkesbegrepet, jf. for eksempel prinsippkjennelse fra Trygderetten 1090/71, avsagt i 1972, der det står at det foreligger arbeidsulykke når vedkommende har falt, glidd eller snublet. Dette er påpekt i lovgrunnlaget for yrkesskadeforsikringsloven, jf. NOU 1988:6 s. 35-36. Det samme fremgår av Navs rundskriv R13-00, kommentaren til ftrl. § 13-3.

Diskusjonen om forsikredes fall var kontrollert når hoppet ble to meter på grunn av at landgangen ble heist opp osv. er irrelevant, fordi skade som følge av fall er omfattet av det markerte arbeidsulykkesbegrepet. Det er likeledes irrelevant om fotfestet glapp, og om det fantes handlingsalternativer til å hoppe. Fallet dekkes uansett av det markerte arbeidsulykkesbegrepet.

Hoppet oppfylder dessuten også kravet til det avdempede ulykkesbegrepet. Hendelsen var en presset situasjon, som ledet til et hopp utenfor forsikredes kontroll, hvilket medførte høy risiko, jf. LG-2008-124828. Forsikrede hadde ikke mulighet til å bestemme høyden på hoppet selv, og det ble forårsaket av noe uforutsett. Dette tilsier at vilkårene for arbeidsulykke er oppfylt, jf. R13-00.

Foretaket har i det vesentlige anført at forsikrede ikke har krav på erstatning under yrkesskadeforsikringen.

Ut ifra de tidsnære beskrivelsene av hendelsen, er det mest nærliggende å legge til grunn at forsikrede som følge av at landgangen begynte å bevege seg oppover, bestemte seg for å hoppe fra den og i land. At forsikrede feilberegnet avstanden i det han hoppet og den hadde blitt 2 meter, kan ikke tillegges vekt. Forsikrede hadde handlingsalternativer, blant annet å gi beskjed til mannskapet om at han ikke skulle være med båten.

Det må derfor legges til grunn at forsikrede utførte et kontrollert hopp fra båten til kaia. Skaden skjedde som følge av forsikredes egen kroppsbevegelse, og ikke som følge av at noe i det ytre har oppstått plutselig. At skaden oppstår plutselig og uventet, innebærer ikke at hendelsen er å anse som en arbeidsulykke.

Hendelsen er heller ikke omfattet av det avdempede ulykkesbegrepet. Arbeidsoppgaven kan ikke anses som en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til hans arbeid. Arbeidsoppgaven må anses å være ordinær og en del av forsikredes vanlige arbeid.

Foretaket har vist til avgjørelse 2021-1293 og 2020-110 til støtte for sitt syn.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet er om forsikrede var utsatt for en arbeidsulykke 10.9.18, jf. yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Nemnda ser først på hvilket hendelsesforløp som skal legges til grunn ved vurderingen av om hendelsen er å anse som en arbeidsulykke.

I bevisvurderingen tillegger nemnda tidsnære opplysninger størst vekt, spesielt hvis det er beskrivelser foretatt av leger eller fagfolk. På den annen side tillegges bevis som er tilkommet senere, særlig etter at det oppstod uenighet med foretaket, mindre vekt. Dette er i tråd med Høyesteretts retningslinjer for bevisvurderinger, jf. HR-2018-2344-A avsnitt 39 og 40 og Rt-1998-1565, og er dessuten et utslag av nemndas rent skriftlige saksbehandling.

I aktuelle sak er det ikke fremlagt tidsnær medisinsk dokumentasjon. I skademeldingen til foretaket 10.10.18, en måned etter hendelsen, har forsikredes arbeidsgiver forklart at forsikrede hoppet fra båten idet han så at landgangen begynte å heises opp, og at «landgangen som var begynt å gå opp traff bena hans og han landet dermed på kaia på venstre hofte». På bakgrunn av denne forklaringen ga foretaket forsikrede avslag 17.10.18. I poliklinisk epikrise 24.10.18, en uke etter foretakets avslag, fremgår det også at forsikrede «falt på venstre hofte 10.09., da han hoppet fra en båt». Opplysningene om at forsikrede glippet fotfestet etter at landgangen økte i hastighet fremkom først i forsikredes kommentarer av 29.1.25 til foretakets klagesvar av 28.1.25.

Slik saken er opplyst kan ikke nemnda se at forsikrede i tilstrekkelig grad har sannsynliggjort at fotfestet hans glapp før han ukontrollert falt på betongkaia. Opplysningene som ble gitt tidsmessig nærmest hendelsen 10.9.18 og før selve tvisten oppstod med foretaket, er at forsikrede hoppet fra båten idet han så landgangen var på vei opp. Videre at landgangen traff forsikredes ben og at han deretter landet på kaia på venstre hofte. Etter en konkret bevisvurdering, og i tråd med prinsippene for bevisvurdering gjennomgått ovenfor, legger nemnda dette faktum til grunn i den videre drøftelsen.

Det er kravstiller, altså forsikrede, som har bevisbyrden for at vilkårene for utbetaling er oppfylt. Det vil si at forsikrede må sannsynliggjøre at han ble utsatt for en arbeidsulykke 10.9.18.

I følge yfl. § 11 første ledd bokstav a, skal yrkesskadeforsikringen dekke skade og sykdom forårsaket av en arbeidsulykke (yrkesskade). Det følger av forarbeidene til loven at begrepet arbeidsulykke skal forstås på samme måte som i folketrygdloven (ftrl.) § 13-3, jf. Ot.prp. nr. 44 (1988-1989) s. 89. Om det nærmere innholdet i ftrl. § 13-3 annet ledd. I denne bestemmelsen defineres dels et markert ulykkesbegrep og dels et avdempet ulykkesbegrep. Det markerte ulykkesbegrepet forutsetter en plutselig eller uventet ytre hending, mens det avdempede ulykkesbegrepet gjelder "en konkret tidsbegrenset ytre hending som medfører en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid".

Skade oppstått under utførelse av ordinært arbeid anses normalt ikke som en arbeidsulykke, jf. Rt-2006-1642. Videre har Høyesterett uttalt at det kreves et ulykkesmoment for at det skal foreligge en hendelse som omfattes av det markerte ulykkesbegrepet, jf. bl.a. Rt-2009-1619, avsnitt 53. Dette innebærer at noe i den ytre situasjonen må ha utviklet seg på en uventet måte og at dette uventede er årsaken til den aktuelle skaden, jf. bl.a. 2022-387 og 2021-54.

Forsikrede har blant annet vist til rundskrivet til folketrygdloven kapittel 13 (R13-00). Der fremgår følgende om skader ved hopp, mv.:

3.5 Skader som skjer uten noen påviselig ytre påvirkning og/eller belastning

[...]

Skader på grunn av hopp, overtråkking mv.

Som utgangspunkt kan skader ved frivillig hopp ikke godkjennes med mindre skaden er forårsaket av noe uforutsett dvs. når det foreligger et ulykkesmoment.

Trygderetten fant i kjennelse av 29.04.05 (TRR-2005-40) at det ikke forelå et ulykkesmoment da en assistent ved SFO som hoppet over en bukk og fikk en vridning av høyre kne og rev av korsbåndet i det hun landet. Retten gir følgende uttalelse:

"Skader som oppstår ved frivillige hopp, godkjennes ikke som yrkesskade, med mindre skaden er forårsaket av noe uforutsett. Ved frivillige hopp anses personen for å være "herre over situasjonen". Personen bedømmer selv hoppets høyde, og bestemmer i hvilket øyeblikk det skal utføres. Retten mener at Ap foretok et kontrollert hopp ned bra bukken. Avslutningsvis vil retten opplyse at et korsbånd kan ryke av seg selv. Selv om korsbåndet til Ap røk, innebærer ikke det nødvendigvis at det inntraff en ulykkesartet hendelse."

Det foreligger imidlertid et ulykkesmoment når det i forbindelse med hoppet inntreffer noe uforutsett, f.eks. at vedkommende faller, snubler, trækker forkjært på en sten eller i et hull i bakken o.l. [...]

Skader ved frivillig hopp kan altså ikke godkjennes som arbeidsulykke, med mindre skaden er forårsaket av noe uforutsett, dvs. når det foreligger et ulykkesmoment.

Saken reiser altså både spørsmål om det foreligger et frivillig hopp og om det er foreligger et ulykkesmoment.

Når det gjelder spørsmålet om det forelå et frivillig hopp, har forsikrede anført at han måtte foreta hoppet for å komme seg tilbake på kaia da han ikke skulle være med båten. Nemnda kan imidlertid ikke se at det er sannsynliggjort at hoppet ikke var frivilling. Forsikrede hadde også handlingsalternativer, all den tid han kunne gitt beskjed til mannskapet om at han ikke skulle være med båten. Nemnda kan etter dette ikke se at det er tale om en arbeidsulykke med mindre det i selve hoppet og landingen er beskrevet noe plutselig og uventet, altså et ulykkesmoment.

Forsikrede har anført at landgangen som er hydraulisk økte raskt i hastighet idet han skulle hoppe, og at den hadde kommet opp i en høyde på omtrent 2 meter. I skademeldingen til foretaket 10.10.18 fremgår det at forsikrede etter å ha kommet om bord på båten så at landgangen var på vei opp, og at det var derfor han bestemte seg for å hoppe av båten. Etter nemndas syn kan derfor det forholdet at landgangen var på vei opp eller at det økte i hastighet mens det var på vei opp, ikke anses å ha vært uventet for forsikrede. Skader som skyldes egne forkjære bevegelser og feilberegninger vil ikke være dekningsmessige, jf. bl.a. Rt-2009-1626.

Skadens art alene sannsynliggjør etter nemndas syn ikke at det skjedde noe uventet idet forsikrede hoppet. Slik saken er opplyst for nemnda er det ikke dokumentert noen opplysninger om at det skjedde noe plutselig og uventet i verken hoppet eller i landingen. På denne bakgrunn kan ikke nemnda se at forsikrede har sannsynliggjort at hendelsen er å anse som en arbeidsulykke etter det markerte ulykkesbegrepet, jf. yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Spørsmålet blir etter dette om hendelsen kan anses som en arbeidsulykke etter det avdempede ulykkesbegrepet. Om anvendelsen av det avdempede ulykkesbegrepet, har Høyesterett i Rt-2009-1626 uttalt at arbeidstakeren må ha:

(...) vært utsatt for en påkjenning eller belastning utenfor arbeidets alminnelige ramme - det må ha skjedd et avvik fra det normale i vedkommende arbeid. Avviket kan enten bestå i at arbeidstakeren har utført oppgaver som ligger utenfor rammene for arbeidet, eller i at ordinært arbeid har blitt gjennomført på en uvanlig måte, men avviket må uansett ha medført en usedvanlig påkjenning eller belastning. (...) Det sentrale spørsmål er om oppgaven er en del av vedkommendes normale arbeidsoppgaver, slik at det derfor ikke lå noe ekstraordinært i at oppgaven ble utført.

I vurderingen er forsikredes kontroll over situasjonen et moment som vektlegges, jf. bl.a. Navs rundskriv der det presiseres at ulykkesmomentet i det avdempede ulykkesbegrepet ligger i «... en

påkjenning som den skadelidte ikke er forberedt på eller ikke kan unngå.»

I aktuelle sak oppstod skaden da forsikrede, som er energimontør, skulle undersøke forsendelse av utstyr med hurtigbåt. Nemnda legger til grunn at dette er en vanlig arbeidsoppgave i forsikredes arbeid. Nemnda kan ikke se at det foreligger forhold som tilsier at dette utgjorde en ekstraordinær belastning eller påkjenning som var usedvanlig for forsikredes stilling som energimontør. Skaden synes å ha oppstått under utførelse av ordinært arbeid. Som nevnt ovenfor er det nemndas oppfatning at forsikrede hadde handlingsalternativer. Etter en konkret vurdering finner nemnda etter dette at hendelsen ikke omfattes av det avdempede ulykkesbegrepet.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Barbro Paulen (bransjerepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).